

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 7.5.2009
KOM(2009) 212 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Videreanvendelse af den offentlige sektors informationer
– Revision af direktiv 2003/98/EF –**

[SEC(2009) 597]

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Videreanvendelse af den offentlige sektors informationer
– Revision af direktiv 2003/98/EF –**

1. INDLEDNING

Sigtet med denne meddelelse er at gennemgå anvendelsen af direktivet om den offentlige sektors informationer (PSI-direktivet)¹ og gøre opmærksom på potentialet for videreanvendelse af den offentlige sektors informationer i den digitale tidsalder. Den offentlige sektor er den største enkeltkilde til informationer i Europa. Som eksempler på information fra den offentlige sektor (PSI) kan nævnes kort og satellitbilleder, lovgivning og retspraksis, statistik samt selskabs-, folke- og patentregistre. PSI anvendes som råmateriale i en række produkter og tjenesteydelser, som stilles til rådighed for Europas befolkning hver eneste dag, f.eks. navigationssystemer til biler, vejrudsigter, finansiering og forsikring.

PSI-markedet i EU anslås til 27 mia. EUR², hvilket er fire gange markedet for mobilroaming i EU³. Det viser, hvor stor en rolle den offentlige sektor spiller som drivkraft for den økonomiske aktivitet i den digitale tidsalder. En øget udnyttelse af denne ressource vil derfor yde et direkte bidrag til virkeliggørelse af EU's mål om øget konkurrenceevne og flere arbejdspladser.

PSI-direktivet fjerner nogle væsentlige hindringer for videreanvendelse i det indre marked, f.eks. diskrimination, monopoler og uigennemsigthed. Der er gjort fremskridt siden vedtagelsen af direktivet, men medlemsstaterne må tage yderligere skridt til at frigive PSI's fulde potentiale for EU's økonomi.

Analysen og konklusionerne i denne meddelelse underbygges i et ledsagedokument fra Kommissionens tjenestegrene.

2. INNOVATION OG VÆKST GENNEM VIDEREANVENDELSE AF PSI

Internettet har fuldstændig vendt op og ned på den måde, hvorpå firmaer og enkeltpersoner kan få adgang til PSI og udnytte dem. Når indhold foreligger i elektronisk form, kan det videreanvendes på nye måder, idet information fra forskellige kilder kan kombineres og dermed får en værdiforøgelse. Eksempler herpå er navigationstjenester, tidstro trafikinformation, vejrudsigter, der sendes direkte til vores mobiltelefoner, og kreditvurdering. Disse produkter og tjenesteydelser, der bygger helt eller delvis på PSI, giver grundlag for nye virksomheder og arbejdspladser og giver forbrugerne flere valgmuligheder og mere for

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/98/EF af 17. november 2003 om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (EUT L 345 af 31.12.2003, s. 90).

² Study on Measuring European Public Sector Information Resources (MEPSIR), Helm *et al.*, 6/2006.

³ Anslået til 6,5 mia. EUR i 2007; Kommissionens meddelelse af 23.9.2008 om en gennemgang af forordning (EF) nr. 717/2007, KOM(2008) 579 endelig.

pengene. Ofte er mere end én medlemsstat berørt, da informationsbehovet ikke stopper ved grænsen.

Nogle af de tjenester, der benytter PSI, f.eks. personlige navigationssystemer, er så efterspurgt, at salget er tredoblet fra 2006 til 2007 (31 millioner solgte enheder) og ventes at blive næsten fordoblet til 68 millioner enheder i 2012⁴. De er blandt de hurtigst voksende områder inden for forbrugerelektronik. Nokia, der er verdens største mobiltelefonproducent, har købt verdens førende producent af digitale kort, Navteq, for næsten 6 mia. EUR.

Markedet udvikler sig stadig, og den grundlæggende navigationstjeneste vil blive yderligere værdiforøget ved overvejning af mere information, f.eks. trafikinformation, så trafikanterne kan undgå trafikpropper, vejrudsigter på bestemmelsesstedet og oplysninger om ledig parkeringskapacitet eller alternativ offentlig transport.

Selv om videreanvendelse af PSI er stigende, bliver en stor del af potentialet ikke udnyttet, fordi de offentlige myndigheder håndterer informationskilderne, som de gør. En af årsagerne hertil er, at der fokuseres mere på kortsigtet dækning af omkostningerne end på fordelene for økonomien som helhed. Denne fokusering er ofte en følge af, at offentlige myndigheder bliver presset til selv at finansiere en del af deres aktiviteter. Det kan føre til konkurrence mellem den offentlige og den private sektor, restriktive licens- og gebyrbetingelser og tildeling af enerettigheder.

Dertil kommer nogle praktiske forhold, der hæmmer videreanvendelse af PSI, f.eks. manglende oplysninger om, hvilke PSI der er til rådighed. I andre tilfælde er offentlige myndigheder valne over for selve tanken om kommerciel videreanvendelse af deres oplysninger, eller de er ikke klar over det økonomiske potentiale.

Office of Fair Trading⁵ har gennemført en undersøgelse, der viser, at den måde, de offentlige myndigheder i UK leverer PSI på, koster samfundet 500 mio. UKL om året i uudnyttede muligheder.

Situationen i EU er helt anderledes end i USA, hvor man tilskynder stærkt til videreanvendelse af PSI. Enkeltpersoner og virksomheder har udstrakte elektroniske adgangsrettigheder til PSI og rigeligt spillerum for kommerciel videreanvendelse. PSI fra nationale myndigheder er ikke copyright-beskyttet, og deres videreanvendelse er ikke begrænset. Der opkræves desuden maksimalt gebyrer som dækker marginalomkostningerne ved reproduktion og formidling.

3. DIREKTIVETS GENNEMFØRELSE

PSI-direktivet blev vedtaget i november 2003. Ved at harmonisere de grundlæggende betingelser for, hvordan PSI stilles til rådighed for videreanvendere, søger det at skabe grobund for EU-dækkende PSI-baserede produkter og tjenesteydelser og undgå

⁴ <http://www.instat.com/press.asp?ID=2343&sku=IN0804074ID>, 25.6.2008.

⁵ The commercial use of public information (CUPI), OFT, 12/2006.

konkurrenceforvridning. Det indeholder bestemmelser om ikke-diskriminering, gebyrer, eneretsaftaler, gennemsigtighed, licenser og praktiske værktøjer, der gør det let at finde og videreanvende offentlige dokumenter. Overgangsperioden for afvikling af gældende aftaler om eneret udløb den 31.12.2008. Det står medlemsstaterne frit for at gå videre end mindstekravene i direktivet.

Alle medlemsstaterne har gennemført direktivet, om end kun fire af dem inden fristen, den 1.7.2005. Kommissionen har indledt 18 overtrædelsessager mod medlemsstaterne⁶, og EF-Domstolen har afsagt fire domme om manglende gennemførelse af direktivet⁷. Medlemsstaterne har gennemført direktivet på forskellig måde:

1) 11 medlemsstater har vedtaget PSI-specifikke foranstaltninger om videreanvendelse (BE, DE, GR, ES, IE, IT, CY, LU, MT, RO og UK).

2) 4 medlemsstater har benyttet en kombination af nye foranstaltninger, der specifikt omhandler videreanvendelse, og lovgivning fra før vedtagelsen af direktivet (DK, AT, SI, SE), og 8 medlemsstater har tilpasset deres lovgivning om dokumentadgang, så den også omfatter videreanvendelse af PSI (BG, CZ, FI, FR, LV, LT, NL, PT).

3) 4 medlemsstater har alene givet Kommissionen meddelelse om foranstaltninger, der ikke har bestemmelser specifikt om videreanvendelse (EE, HU, PL, SK).

Kommissionen følger gennemførelsen og anvendelsen af direktivet ved hjælp af en omfattende overensstemmelsesanalyse. Kommissionen fortsætter også et udstrakt administrativt samarbejde. Det har ført til hurtige lovændringer i en række medlemsstater, heriblandt DK, EL, IE, MT og SE, hvis først meddelte gennemførelsesbestemmelser ellers var anset for utilstrækkelige.

Kommissionen har en videreanvendelsespolitik for sine egne dokumenter, som følger principperne i PSI-direktivet. Kommissionens afgørelse 2006/291/EF, *Euratom*⁸ er mere vidtgående end direktivet, idet der gælder gebyrer, som er baseret på (højst) de marginale omkostninger, og alle dokumenter kan videreanvendes. Eurostats statistiske data, Kommissionens oversættelseshukommelser, EU-retsdatabasen EurLex og undersøgelser er eksempler herpå. Kommissionens oplysninger findes ofte på 22 eller endda 23 sprog, hvilket giver dem en særligt høj værdi, f.eks. til brug i maskinoversættelsesværktøjer.

4. PSI-DIREKTIVETS VIRKNINGER OG ANVENDELSESOMRÅDE

4.1. Ændringer, som direktivet har affødt

Direktivet præciserer, hvilke retlige rammer der gælder for videreanvendelse af PSI på det indre marked, hvor medlemsstaterne tidligere har haft vidt forskellige regler og praksis. Nedenstående eksempler viser direktivets virkninger.

⁶ Oprindelig var BE, CZ, DE, GR, ES, IT, CY, LV, LT, LU, MT, NL, AT, PT og HU berørt af manglende meddelelse af gennemførelsen, og i dag er de nationale gennemførelsesbestemmelser i IT, PL og SE ikke i overensstemmelse med direktivet.

⁷ Vedrører AT, BE, ES og LU.

⁸ EUT L 107 af 20.4.2006, s. 38.

1) Ny lovgivning, der fremmer videreanvendelse: I BE har direktivet ændret det grundlæggende syn på kommerciel videreanvendelse af PSI, som tidligere var forbudt, men nu ønskes fremmet.

2) Eneretsaftaler, som det offentlige havde indgået, er i nogle medlemsstater bragt til ophør (f.eks. NL og SE; i sidstnævnte tilfælde efter indgreb fra Kommissionen som følge af en klage). I NL og UK er der sat store undersøgelser i gang for at finde frem til eneretsaftaler, som centraladministrationen og lokale myndigheder måtte have indgået. LV har etableret en procedure, der sikrer, at der kun gives enerettigheder, der er i overensstemmelse med direktivet, og kun efter udtalelse fra konkurrencemyndighederne.

3) Gebyrer: NL har meddelt, at man er på vej mod gebyrer, der som anbefalet i direktivets præambel højst er på marginalomkostningerne. I andre medlemsstater har de offentlige myndigheder bevæget sig i retning af at følge princippet om marginalomkostninger, f.eks. Spaniens matrikel, eller sat deres priser voldsomt ned ligesom Østrigs kortstyrelse. En sådan politik har øget både videreanvendernes antal og art betydeligt.

Østrigs styrelse for metrologi og opmåling (*Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen - BEV*) har sat sine priser ned med op til 97 % for nogle datasæt. Det har betydet, at brugen af information er vokset eksplosivt, i nogle tilfælde med 7000 %. Blandt de nye brugere er der små og mellemstore virksomheder, men der er også nye brugere fra sektorer, hvor videreanvendelse er noget nyt (f.eks. sundhedsvæsen og landbrug). De lavere priser er opvejet af den kolossale stigning i efterspørgslen, og BEV's omsætning har holdt sig stabil.

4) Der er i flere lande, bl.a. FR, SI og UK, indført mekanismer til løsning af konflikter inden for videreanvendelse af PSI, og brugen af dem har vist, at der er behov for hurtig og billig tvistbilæggelse og mægling. Frankrigs *Commission d'accès aux documents administratifs* behandlede 53 sager om videreanvendelse af PSI i 2007.

5) I nogle medlemsstater, f.eks. SI og UK, er der som et værktøj til at finde, anvende og udveksle information oprettet webportaler med, hvilke PSI der er tilgængelige.

I UK har *Office of Public Sector Information* gennem årene gjort videreanvendelse lettere. Denne instans har igangsat statens "Click-Use Licences"-ordning, som i dag har 15 000 licenshavere, og den administrerer "Information Fair Trader Scheme", som er en ordning, der skal sikre, at offentlige myndigheder opfylder bestemte krav til redelighed og gennemsigtighed. Dens websted har et væld af oplysninger om, hvilke PSI der er til rådighed, og tilbyder en "unlocking service" til at hjælpe med løsning af problemer med videreanvendelse. Det er det niend mest besøgte statslige websted.

4.2. Undersøgelser og høringer bekræfter direktivets virkninger

I undersøgelsen om evaluering af direktivets virkninger i de tre vigtigste PSI-sektorer, geografiske, meteorologiske og juridisk/administrative oplysninger, viser de forskellige indikatorer, der benyttes til at måle PSI-videreanvendelsen, et voksende marked og forøget videreanvendelse i alle tre sektorer gennem de seneste år⁹.

⁹ Assessment of the Re-use of Public Sector Information (PSI) in the Geographical Information, Meteorological Information and Legal Information sectors, MICUS, 12/2008.

I den geografiske sektor var den downloadede PSI-mængde i 2007 vokset med ca. 350 % siden 2002, og i Tyskland alene skønnes markedet at være på 1,5 mia. EUR, svarende til en stigning på 50 % siden 2000¹⁰.

De nationale meteorologiske institutter har oplyst om stigninger i downloadede mængder på 70 % mellem 2002 og 2007, og EU-meteorologimarkedet blev anslået til 530 mio. EUR i 2006, hvilket er 60 % mere end i 1998.

Det, videreanvendere klager mest over i den *geografiske* og den *meteorologiske* sektor, er høje priser, restriktive licensbetingelser og diskrimination. Især i den meteorologiske sektor har videreanvendere, der har problemer med at få fat i europæiske PSI, indhentet data andetsteds fra (USA eller private datakilder) eller helt opgivet udvikling af specifikke tjenester.

I den *juridisk/administrative* sektor har størsteparten af indholdsejerne gennemført betydelige ændringer i deres datapolitik i de allerseneste år og tilbyder nu ofte oplysningerne gratis på internettet. Denne ændring medvirker til, at markedet er vokset kraftigt. Indholdsejerne beretter om en forøgelse af markedet på 40 % siden 2002, og videreanvenderne bekræfter også en støt indkomststigning. I denne sektor er videreanvenderens største problem, at der mangler oplysninger om, hvilke PSI der er til rådighed, og hvor de findes.

I Frankrig er sektoren for juridisk information en af de mest dynamiske sektorer af det professionelle marked for digital information, og dens kraftige vækst, 17 % i 2007, skyldes høj værdiforøgelse¹¹.

Kommissionen har gennemført en høring af medlemsstater og interesseparter¹² med henblik på denne gennemgang. Respondenterne finder, at PSI-direktivet har haft en positiv virkning for videreanvendelse af den offentlige sektors informationer. Dog mener både interesseparter og medlemsstater, at PSI-videreanvendelsens fulde potentiale endnu ikke er udnyttet. Offentlige myndigheder er ikke fuldt klar over deres ansvar og muligheder, og private virksomheder har begrænset kendskab til, hvilke rettigheder de har, og hvilke PSI der er til rådighed.

Videreanvendere foreslår at ændre direktivet og stramme bestemmelserne op. Forslagene går på at udvide direktivets anvendelsesområde, pålægge de offentlige myndigheder pligt til at tillade videreanvendelse, stille krav om marginalomkostningsbaserede gebyrer, forlange uafhængige tilsynsmyndigheder og/eller konfliktløsningsmekanismer, tydeliggøre, hvad offentlige opgaver er, oprette nationale lister/fortegnelser over informationskilder og pålægge medlemsstaterne at aflægge en årlig rapport til Kommissionen. Endelig ønsker de vejledning om nogle af udtrykkene i direktivet, som de anser for tvetydige, f.eks. definitionerne af dokumenter, offentlige opgaver, marginalomkostningsbaserede gebyrer og rimelig forrentning af investeringerne.

¹⁰ Idem.

¹¹ Pressemeddelelse fra Serda GFII, 27.1.2009.

¹² Høringsresultaterne og de enkelte bidrag kan ses på http://ec.europa.eu/information_society/policy/psi/index_en.htm.

Flertallet af de medlemsstater, der indsendte bidrag til høringen, finder det for tidligt at ændre direktivet og vil hellere give mere tid til fuldstændig gennemførelse. Offentlige myndigheder finder at de nuværende rammer, direktivet opstiller, fungerer fint.

4.3. Direktivets anvendelsesområde

Ifølge artikel 13 i PSI-direktivet skal Kommissionen revidere direktivets anvendelsesområde. Det vil i praksis sige at undersøge, om kulturinstitutioner, uddannelses- og forskningsinstitutioner og public service-radio- og -tv-selskaber, som i dag ikke hører under anvendelsesområdet, skal være omfattet.

De, der har indsendt bidrag til høringen, fremhæver potentialet ved videreanvendelse af den information, som kultur- og forskningsinstitutioner og public service-radio- og -tv-selskaber ligger inde med. Nogle interessenter støtter en udvidelse af anvendelsesområdet og peger på den positive virkning, det vil få for udviklingen af markedet for digitalt indhold i Europa.

Medlemsstaterne (undtagen LV og LT) og repræsentanter for de undtagne interesseparter mener derimod, at anvendelsesområdet ikke bør udvides lige nu, da de administrative byrder og ekstraomkostningerne i den forbindelse ikke modsvares af potentielle goder. De påpeger, at tredjemand har den intellektuelle ejendomsret til en stor del af det materiale, disse institutioner ligger inde med, og at det derfor alligevel ikke er omfattet af direktivet. Sidstnævnte argument underbygges af en nylig undersøgelse¹³, som konkluderer, at direktivets anvendelsesområde ikke i dag bør udvides til også at omfatte kultur.

Kommissionen opfordrer de undtagne sektorer til at følge PSI-direktivets principper, især med hensyn til gennemsigtighed, ikke-diskrimination og ikke-eneretsaftaler, når de tillader videreanvendelse af deres informationsressourcer.

Et område, der påkalder sig særlig interesse, er adgang til videnskabelig information, som er tilvejebragt ved hjælp af offentlige midler. Som anført i Kommissionens meddelelse om videnskabelig information i den digitale tidsalder¹⁴ bør der være fri adgang for alle til sådan information og til at bruge den, således at der bliver draget størst mulig nytte af den inden for forskning og innovation.

Et andet problemområde er indhold, der er offentligt eje. I en nylig meddelelse om adgang til Europas kulturarv med et museklik¹⁵ understregede Kommissionen "vigtigheden af, at værker, der er offentlig ejendom, forbliver offentlig ejendom, når de foreligger i et andet format. Med andre ord bør værker, der er offentlig ejendom, forblive offentlig ejendom, når de er digitaliseret og stillet til rådighed på internettet." Kulturinstitutioner har imidlertid tendens til at kræve betaling for adgang til eller videreanvendelse af digitaliseret offentligt ejendoms materiale. Det kan føre til, at offentligt ejendoms materiale i den digitale tidsalder privatiseres i stedet for at blive stillet til rådighed for den størst mulige kreds, så det kan anvendes til gavn for befolkningen og erhvervslivet. Kommissionen vil meget nøje følge udviklingen inden for dette område.

¹³ Assessment of the Economic and Social Impact of the Public Domain in the Information Society, Rightscom, 4/2009.

¹⁴ KOM(2007) 56 endelig.

¹⁵ KOM(2008) 513 endelig.

5. HVAD SÅ NU?

Gennemførelsen af PSI-direktivet er i mange medlemsstater sket med betydelig forsinkelse. Forbuddet mod eneretsaftaler trådte først i fuld anvendelse pr. 1.1.2009. Derfor har direktivet i sin nuværende form endnu ikke haft sin fulde virkning.

Det er grunden til, at **Kommissionen ikke på nuværende tidspunkt har til hensigt at fremsætte forslag om ændring af direktivet**. Kommissionen vil **foretage en ny gennemgang senest i 2012**, hvor der skulle foreligge mere dokumentation om direktivets virkninger og anvendelse, og sender resultaterne videre til Europa-Parlamentet og Rådet. **På det tidspunkt kan ændring af lovgivningen komme på tale**, hvis potentialet for videreanvendelse stadig ikke er fuldt udviklet.

Indtil da har medlemsstaterne rige muligheder for at forbedre den måde, de håndterer deres PSI-ressourcer på markedet på. Kommissionen henleder især opmærksomheden på følgende områder:

1) Fuldstændig gennemførelse og anvendelse af PSI-direktivet

Det er det første afgørende skridt i retning af at fjerne alt, hvad der kan hindre videreanvendelse af PSI, f.eks. monopolmarkeder og diskriminerende behandling. **Kommissionen vil fortsat holde øje med, om medlemsstaterne opfylder deres forpligtelser, og skride ind over for dem, der ikke efterkommer direktivet.**

2) Afvikling af eneretsaftaler

Alle gældende eneretsaftaler skulle være bragt til ophør den 31.12.2008, medmindre det kan dokumenteres, at de er nødvendige for levering af en tjenesteydelse i offentlighedens interesse¹⁶. Noget tyder dog på, at der stadig findes eneretsaftaler i medlemsstaterne. **Kommissionen vil holde nøje øje med, at denne forpligtelse overholdes. Den sætter i sommeren 2009 en undersøgelse i gang af omfanget af sådanne aftaler.**

3) Gebyrer

Offentlige myndigheder bør udvise gennemsigtighed med hensyn til beregningsgrundlaget for, om de overholder direktivets øvre grænser for gebyrers størrelse. Beregningerne bør ikke bygge på myndighedens samlede omsætning, men kun den database eller de elementer, der er tale om.

En undersøgelse, som Cambridge University har gennemført for nylig, antyder sammen med flere andre undersøgelser, at ingen betaling eller betaling alene af de marginale omkostninger (omkostninger ved reproduktion og formidling af dokumenter) maksimerer udnyttelsen af PSI, og at de samfundsmæssige og økonomiske fordele er langt større end det rent finansielle udbytte ved dækning af omkostningerne¹⁷. Denne tilgang anbefales i præamblen til PSI-direktivet. Marginalomkostningsbaserede gebyrer er også et af hovedprincipperne i den nyligt

¹⁶ Direktivets artikel 11, stk. 2 og 3.

¹⁷ Models of Public Sector Information Provision via Trading Funds, Newbery *et al.*, 2/2008.

vedtagne OECD-henstilling om bedre adgang til og mere effektiv brug af den offentlige sektors informationer¹⁸.

Endvidere er fortsat analyse af økonomien bag brug af marginalomkostninger en af Kommissionens fremtidige prioriteter, og den skal gennemføres i samarbejde med medlemsstaterne og de interesserede parter.

4) Lettere videreanvendelse

Ifølge direktivets artikel 3 skal de offentlige myndigheder sikre, at dokumenter, som det er tilladt at videreanvende (dvs. at de er tilgængelige for *enhver* anden anvendelse end de offentlige opgaver, som de oprindeligt blev tilvejebragt til), kan videreanvendes til kommercielle og ikke-kommercielle formål. Når offentlige myndigheder fremmer videreanvendelse, skal de opfylde alle europæiske og nationale databeskyttelsesregler.

Det anbefales offentlige myndigheder, at de identificerer deres informationsressourcer og giver let og hurtig adgang til dem i stabilt format. I den forbindelse er registre over informationskilder og nationale PSI-portaler vigtige værktøjer. Samarbejde mellem den offentlige og den private sektor er afgørende, og partnerskab og innovation bør fremmes.

Kommissionen vil tilstræbe, at medlemsstaterne udveksler god praksis vedrørende foranstaltninger, der letter videreanvendelse, navnlig via PSI-ekspertgruppen. Kommissionen vil via forskellige projekter, f.eks. PSI-plattformen, medvirke til at skabe større opmærksomhed om politikker for videreanvendelse og gennemførelse af dem.

5) Garanti for loyal konkurrence mellem offentlige myndigheder og videreanvendere

Offentlige myndigheder bør sikre rimelige licensvilkår for private videreanvendere, dvs. undgå diskrimination, krydssubsidiering og enerettigheder, selv om de er i konkurrence med videreanvendere på markedet.

Direktivet overlader det til medlemsstaterne at definere, hvad de offentlige myndigheders offentlige opgaver er. I nogle tilfælde er der dog ikke nogen klar skillelinje mellem en offentlig myndigheds offentlige opgaver og dens markedsaktiviteter. Der er også tilfælde, hvor offentlige opgaver er defineret på en sådan måde, at de omfatter en meget bred vifte af aktiviteter og fylder næsten hele markedet for værdiforøgede PSI-tjenester. Disse situationer kan let føre til krydssubsidiering, hvor en offentlig myndighed benytter sin rå information til at yde værdiforøgede tjenester på mere gunstige vilkår end dem, konkurrenterne får tilbudt. Private videreanvendere kan under sådanne omstændigheder meget vanskeligt konkurrere med offentlige myndigheder.

For at sikre den loyale konkurrence og den ikke-diskrimination, som kræves i direktivets artikel 10, stk. 2, når offentlige myndigheder videreanvender deres egne dokumenter til at producere værdiforøgede tjenester i konkurrence med andre videreanvendere, må der gælde samme gebyrer og øvrige betingelser for dem alle. Adskilte regnskaber for henholdsvis offentlige opgaver og markedsaktiviteter hos offentlige myndigheder gør det lettere at opfylde dette mål. Det gælder endvidere, at når medlemsstaterne definerer de offentlige myndigheders offentlige opgaver, skal de gøre det under hensyntagen til visse grænser og kriterier i EU-

¹⁸ C(2008)36, 6/2008.

retten som fortolket af EF-Domstolen¹⁹. **Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at definere offentlige opgaver på en sådan måde, at der åbnes så meget som muligt for videreanvendelse af PSI, og vil fremme god praksis og holde øje med udviklingen på området.**

Konkurrenceregler kan, hvis de finder anvendelse, også have stor betydning som komplementær bidragyder til at frigive potentialet for PSI-videreanvendelse ved at sikre, at der bliver åbnet for videreanvendelse af information for alle potentielle markedsaktører på ikke-diskriminerende vilkår i overensstemmelse med direktivet.

6) Konfliktløsning

Videreanvendere er ofte afhængige af deres kilder og klager nødigt over offentlige myndigheder, som måske er deres eneste PSI-leverandør. Da retssager kan være langvarige og bekostelige, bør der være effektive, billige og uafhængige konfliktløsningsmekanismer til rådighed. Nogle få medlemsstater (bl.a. FR, SI og UK) har etableret sådanne mekanismer, hvilket har øget antallet af klager. Direktivet kræver, at der skal være klagemuligheder, men lader medlemsstaterne bestemme, hvordan det skal foregå i praksis. **Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at etablere PSI-klageprocedurer og vil holde øje med udviklingen på området.**

¹⁹ Udtrykket "offentlig opgave" (*public task* på engelsk) ligger tæt op ad "offentlige tjenesteydelser" og "tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse", og de benyttes på nogle sprog i flæng (f.eks. *mission de service public* på fransk). EF-Domstolen har i flere sager individuelt vurderet, om bestemte aktiviteter i medlemsstaterne kan betragtes som sådanne tjenesteydelser, og fastsat nogle kriterier, bl.a. tjenestens universalitet og kontinuitet, ensartede gebyrtakster og lige vilkår.

Hovedpunkter for den opfølgende indsats

Medlemsstaterne:

- sikrer **korrekt og fuldstændig gennemførelse og anvendelse** af direktivet
- **afvikler eneretsaftaler** som foreskrevet i direktivet
- **anvender licens- og gebyrmodeller, der fremmer** videreanvendelse af PSI
- **sikrer loyal konkurrence** mellem offentlige myndigheder og videreanvendere.

Derudover opfordres medlemsstaterne til at fremme identifikation af informationsressourcerne og gøre dem let tilgængelige og til at etablere **hurtige og billige konfliktløsningsmekanismer**.

Kommissionen:

- **holder nøje øje** med gennemførelsen og anvendelsen af direktivet
- holder især et skarpt øje med **eneretsaftaler** (2009-2010)
- **analyserer økonomien bag brug af marginalomkostninger**
- tilskynder til **udveksling af god praksis (proaktiv videreanvendelsespolitik, offentlige opgaver, konfliktløsning)**
- foretager en **fornyet gennemgang i 2012**, eventuelt ledsaget af forslag om ændring af direktivet.

6. KONKLUSIONER

Med PSI-direktivet er der fastsat nogle grundlæggende betingelser, som skal fremme videreanvendelse af PSI over hele EU. Der er siden dets vedtagelse gjort fremskridt. Kommerciel videreanvendelse af PSI er blevet tilladt, monopoler er brudt op, betingelserne for loyal forretningspraksis er tilvejebragt, priserne er sat ned, og der er større gennemsigtighed. Men det skrider uensartet frem med gennemførelsen af direktivet i medlemsstaterne.

Der ligger stadig store hindringer i vejen. Eksempler herpå er de offentlige myndigheders stræben efter at dække flest mulige omkostninger i stedet for at tilgodese økonomien som helhed, konkurrence mellem den offentlige og den private sektor, praktiske forhindringer for videreanvendelse såsom manglende oplysninger om, hvilke PSI der er til rådighed, samt holdningen hos de offentlige myndigheder, der ikke er klar over det økonomiske potentiale.

Inden Kommissionen kan tage stilling til en eventuel ændring af PSI-direktivet, må disse problemer følges og vurderes tillige med medlemsstaternes fremskridt med at afhjælpe dem.

Medlemsstaterne må nu koncentrere deres indsats om at gennemføre og anvende direktivet korrekt og fuldstændigt, bringe eneretsaftaler til ophør, anvende licens- og gebyrmodeller, der fremmer adgang til og videreanvendelse af PSI, sikre samme vilkår for offentlige myndigheder, der videreanvender deres egne dokumenter, og andre videreanvendere og fremme hurtige og billige konfliktløsningsmekanismer.

Kommissionen vil foretage en ny gennemgang i 2012, hvor der skulle foreligge mere dokumentation direktivets virkninger og anvendelse, og vil på det tidspunkt overveje ændring af lovgivningen under hensyntagen til de fremskridt, der er sket medlemsstaterne i mellemtiden.